Uniwersytet Gdański

Karta przedmiotu

Nazwa i kod przedmiotu	Język a kultura , PG_00200794		
Kierunek studiów	Etnologia (O)		
Data rozpoczęcia studiów	październik 2026 r.	Rok akademicki realizacji przedmiotu	2028/2029
Poziom kształcenia	I stopnia - licencjackie	Grupa zajęć	Grupa zajęć obowiązkowych z zakresu kierunku studiów Grupa zajęć powiązanych z prowadzonymi badaniami naukowymi w dziedzinie nauki związanej z kierunkiem - profil ogólnoakademicki
Forma studiów	stacjonarne	Sposób realizacji	na uczelni
Rok studiów	3	Język wykładowy	polski
Semestr studiów	5	Liczba punktów ECTS	2.0
Profil kształcenia	ogólnoakademicki	Forma zaliczenia	zaliczenie
Jednostka prowadząca			
Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców)	Odpowiedzialny za przedmiot	dr Zbigniew Landowski	
	Prowadzący zajęcia z przedmiotu		

Formy zajęć							
	Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium	RAZEM
	Liczba godzin zajęć	30.0	0.0	0.0	0.0	0.0	30
	W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0						

Aktywność studenta i liczba godzin pracy					
	Aktywność studenta	Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów	Udział w konsultacjach	Praca własna studenta	RAZEM
	Liczba godzin pracy studenta	30	2.0	18.0	50

Cel przedmiotu	Zapoznanie studentów z aktualnym stanem badań oraz wiedzą w zakresie badań etnolingwistycznych dotyczących językowego obrazu świata, wskazanie na aktualne metody badawcze oraz zarysowanie charakterystyki źródeł i zaprezentowanie możliwych kierunków badawczych i postulatów badawczych na przyszłość celem przygotowania studentów do samodzielnej eksploracji naukowej w dziedzinie etnoligwistyki.

Efekty uczenia się przedmiotu	Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
	[ETNOL3_W10] Ma zaawansowaną wiedzę na temat złożoności i historycznej zmienności języka grup etnicznych i regionalnych	K_W06 Zna główne kierunki rozwoju i najważniejsze osiągnięcia w etnologii i antropologii kulturowej.	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja
	[ETNOL3_W01] Ma zaawansowaną wiedzę o miejscu i znaczeniu nauk humanistycznych w systemie nauk oraz ich specyfice przedmiotowej i metodologicznej	K_U05 Potrafi posługiwać się głównymi ujęciami teoretycznymi, paradygmatami badawczymi i pojęciami właściwymi etnologii i antropologii kulturowej	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja
	[ETNOL3_K07] Ma świadomość znaczenia dziedzictwa kulturowego regionu, kraju i Europy oraz własnej odpowiedzialności za jego zachowanie	K_W010 Ma świadomość kompleksowej natury języka grup etnicznych i regionalnych oraz złożoności i historycznej zmienności znaczeń	[SK1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SK4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[ETNOL3_W05] Zna i rozumie powiązania etnologii i antropologii kulturowej z innymi naukami humanistycznymi oraz społecznymi: kulturoznawstwem, filozofią, historią, archeologią, socjologią	K_K07 Uznaje i szanuje różnice punktów widzenia determinowane różnym podłożem narodowym i kulturowym	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja
	[ETNOL3_K01] Zna zakres posiadanej przez siebie wiedzy i umiejętności, efektywnie organizuje swoją pracę i krytycznie ocenia stopień jej zaawansowania	K_K06 Ma świadomość znaczenia dziedzictwa kulturowego regionu, kraju i Europy oraz własnej odpowiedzialności za jego zachowanie	[SK1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SK4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[ETNOL3_U05] Potrafi posługiwać się głównymi ujęciami teoretycznymi, paradygmatami badawczymi i pojęciami właściwymi etnologii i antropologii kulturowej	K_K02 Jest otwarty na nowe idee i gotowy do przeformułowania swojego stanowiska Ma przekonanie o wadze zachowania się w sposób profesjonalny, refleksji na tematy etyczne i przestrzegania etyki zawodowej	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[ETNOL3_K06] Ma przekonanie o wadze zachowania się w sposób profesjonalny, refleksji na tematy etyczne i przestrzegania etyki zawodowej	K_U06 Potrafi rozpoznawać i analizować różne typy kultury: materialnej, symbolicznej i społecznej	[SK1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SK4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[ETNOL3_U06] Potrafi rozpoznawać i analizować różne typy kultury: materialnej, symbolicznej i społecznej	K_K01 Zna zakres posiadanej przez siebie wiedzy i umiejętności, efektywnie organizuje swoją pracę i krytycznie ocenia stopień jej zaawansowania	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[ETNOL3_K08] Uznaje i szanuje różnice punktów widzenia determinowane różnym podłożem narodowym i kulturowym	K_W05 Zna i rozumie powiązania etnologii i antropologii kulturowej z innymi naukami humanistycznymi oraz społecznymi: kulturoznawstwem, filozofią, historią, archeologią, socjologią	[SK1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SK4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[ETNOL3_K02] Jest otwarty na nowe idee i gotowy do przeformułowania swojego stanowiska	K_W01 Ma zaawansowaną wiedzę o miejscu i znaczeniu nauk humanistycznych w systemie nauk oraz ich specyfice przedmiotowej i metodologicznej	[SK1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SK4] test/egzamin - ustny lub pisemny

Treści przedmiotu	1. Wprowadzenie. Język, jako dziedzina kultury: źródło wiedzy o człowieku i świecie. Kulturowe i tożsamościowe funkcje języka. Lingwistyka kulturowa. 2. Język i jego odmiany: mowa a pismo; język a norma językowa; odmiany regionalne, socjalne i funkcjonalne języka. 3. Pojęcie stereotypu oraz uniwersalia językowe. Język a komunikacja niewerbalna. 4. Język a obraz świata. Językowy a kulturowy obraz świata - wstęp. 5. Językowy obraz świata i jego rekonstrukcja. Toposy. 6. Język a kategoryzacja świata. Różnice w językowych obrazach świata. Zróżnicowanie języka a czynniki społeczne. Kategoria potoczności i oficjalności. 7. Komparatystyka międzyjęzykowa obrazów językowo-kulturowych. Analiza wybranych przykładów: słownictwo, jako interpretacja świata - wulgaryzmy. Miłość. Seks. Gender. 8. Komparatystyka międzyjęzykowa obrazów językowo-kulturowych. Analiza wybranych przykładów: liczby, przestrzeń, czas, sacrum, niebo, piekło. 9. Komparatystyka międzyjęzykowa obrazów językowo-kulturowych. Analiza wybranych przykładów: język magii i czarów, zaklęcia. Istoty demoniczne. Onomatopeje. Kołysanki. 10. Komparatystyka międzyjęzykowa obrazów językowo-kulturowych. Analiza wybranych przykładów: przyjaźń, dom, ogród, płacz, podróż. 11. Komparatystyka międzyjęzykowa obrazów językowo-kulturowych. Analiza wybranych przykładów: różne elementy kosmosu, zwierząt, ptaków, roślin. 12. Językowy obraz świata w metaforach potocznych. Symbolika codzienności. 13. Globalizacja, media a językowy obraz świata. 14. Stereotypy językowe, jako elementy językowego obrazu świata i jednostki. 15. Język, jako zjawisko polityczne naród i jego tożsamość, Obcy-swój, tożsamość, jako konstrukt, typy obcych (płeć, wiek, rasa etc.), sposoby konceptualizowania obcych - dyskurs (post)kolonialny.
Wymagania wstępne i dodatkowe	

Sposoby i kryteria oceniania osiąganych efektów uczenia się

Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej
wypowiedź ustna	51.0%	100.0%

Zalecana lista lektur

Podstawowa lista lektur	Anusiewicz Janusz, Lingwistyka kulturowa. Zarys problematyki, Wrocław 1994. Bartmiński Jerzy, Językowe podstawy obrazu świata, Lublin 2006. Benedict Ruth, Wzory kultury, (w:) Antropologia kultury. [red. A. Mencwel], Warszawa 2005, s. 67-84.
Uzupełniająca lista lektur	Sapir E. Kultura, język, osobowość, Warszawa 1979; Tokarski R., Whorf B. L. Język myśl i rzeczywistość, Warszawa, 1982. Językowa kategoryzacja świata, [red. R. Grzegorczykowa, A. Pajdzińska], Lublin, 1996 Kreowanie świata w tekstach, [red. A. M. Lewicki, R. Tokarski], Lublin. 1995; Maćkiewicz J., Świat widziany poprzez język, Gdańskie Zeszyty Humanistyczne, 1995, 30; Pajdzińska A., Tokarski R., Językowy obraz świata - konwencja i kreacja, Pamiętnik Literacki, 1996, 4;
Adresy eZasobów	

Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania	Symbolika barw w Chinach. Rola gramatyki w generowaniu płci kulturowej w kulturach dalekowschodnich - podaj dwa przykłady Taniec, ruch, gest - wymowa kulturowa - podaj trzy przykłady i objaśnij. Zapachy, faktury i inne języki niewerbalne w kulturze Japonii: podaj trzy przykłady. Antropocentryczność uniwersum w sanskrycie.
Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu	Nie dotyczy

Dokument wygenerowany elektronicznie. Nie wymaga pieczęci ani podpisu.